

| CYNGOR SIR YNYS MÔN<br><u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u> |                                                                           |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| <b>Pwyllgor:</b>                                          | <b>Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol</b>                                   |
| <b>Dyddiad:</b>                                           | <b>24 Ionawr, 2022</b>                                                    |
| <b>Pwnc:</b>                                              | <b>Gosod Cyllideb 2022/23 (Cyfalaf)</b>                                   |
| <b>Pwrpas yr Adroddiad:</b>                               | <b>Ystyried y cynigion cyllidebol cychwynnol ar gyfer 2022/23</b>         |
| <b>Cadeirydd Sgriwtini:</b>                               | <b>Cyng Aled Morris Jones</b>                                             |
| <b>Aelod(au) Portfolio:</b>                               | <b>Cyng Robin Williams</b>                                                |
| <b>Pennaeth Gwasanaeth:</b>                               | <b>Marc Jones, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151</b> |
| <b>Awdur yr Adroddiad:</b>                                | <b>Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini</b>                                    |
| <b>Rhif Ffôn:</b>                                         | <b>01248 752578</b>                                                       |
| <b>E-bost:</b>                                            | <b>AnwenDavies@ynysmon.gov.uk</b>                                         |
| <b>Aelodau Lleol:</b>                                     | <b>Amherthnasol</b>                                                       |

### 1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol gytuno ymateb ffurfiol i'r Pwyllgor Gwaith ar gynigion cychwynnol y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2022/23 (gan ddefnyddio'r cwestiynau sgriwtini allweddol ym mharagraff 4 isod) a chan gymryd i ystyriaeth y sylwadau a wnaed gan y Panel Sgriwtini Cyllid.

### 2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Cyswllt uniongyrchol â Chynllun y Cyngor a blaenoriaethau trawsnewid. Bydd ystyriaeth y Pwyllgor o'r cynigion cyllidebol cychwynnol ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cynnwys sut mae'r cynigion yn galluogi'r Cyngor i gyflawni Cynllun Trosiannol y Cyngor yn ogystal ag unrhyw risgiau penodol.

### 3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1** Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]
- 3.4** Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
  - Hirdymor
  - Atal
  - Integreiddio
  - Cydweithio
  - Cynnwys
 [ffocws ar lesiant]
- 3.6** Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

[ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

#### 4 - Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

Cynigir y cwestiynau allweddol canlynol fel sail ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor o gynigion cyllidebol cyfalaf 2022/23:

- O ystyried yr adnoddau cyfalaf cyfyngedig sydd ar gael, a yw'r Pwyllgor yn cefnogi'r rhaglen gyfalaf arfaethedig?
- Sut mae cynigion cyfalaf 2022/23 yn galluogi'r Pwyllgor Gwaith i gyflawni blaenoriaethau tymor canol y Cyngor yn ogystal â chydbwyso pwysau tymor byr?
- I ba raddau y mae'r Pwyllgor yn ystyried defnyddio £1.68m o'r balansau cyffredinol fel rhan o ariannu'r rhaglen gyfalaf yn ddefnydd dilys o gronfeydd wrth gefn?

#### 5 – Cefndir / Cyd-destun

##### 1. CYD-DESTUN

1.1 Mae'r gwaith o graffu ar y broses gosod cyllideb wedi datblygu ac aeddfedu dros y blynyddoedd diwethaf, gan osod y seiliau ar gyfer proses well a mwy systematig sy'n seiliedig ar ganlyniadau ac arfer dda. Mewn gwirionedd, mae'r broses yn caniatáu ar gyfer dull mwy systematig o graffu ariannol, fel bloc adeiladu hanfodol ar gyfer rheolaeth a llywodraethiant ariannol cadarn. Mae ein dull o graffu ariannol yn dod i'r amlwg fel model o arfer dda.

##### 1.2 Strategaeth Gyfalaf 2021/22 – 2023/24

Mae Côt Darbodus diwygiedig CIPFA <sup>1</sup> yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gynhyrchu strategaeth gyfalaf er mwyn:

- Nodi'r cyd-destun tymor hir y dylid gwneud penderfyniadau ynghylch gwariant cyfalaf a buddsoddi ynddo
- Fel ffordd o sicrhau bod Cyngorau'n gwneud penderfyniadau cyfalaf a buddsoddi yn unol ag amcanion a blaenoriaethau gwasanaeth
- Sicrhau bod awdurdodau lleol yn cymryd ystyriaeth briodol o stiwardiaeth, gwerth am arian, darbodusrwydd, cynaliadwyedd a fforddiadwyedd wrth osod eu rhaglenni cyfalaf.

Mabwysiadwyd strategaeth gyfalaf a rhaglen gyfalaf yr Awdurdod am 2021/22 - 2023/24 gan y Cyngor Llawn ym mis Mawrth, 2021.<sup>2</sup> Mae'n nodi'r amcanion, yr egwyddorion a'r fframwaith llywodraethu i sicrhau bod yr Awdurdod yn cymryd penderfyniadau ar wariant cyfalaf a buddsoddi yn unol â Chynllun y Cyngor a blaenoriaethau trawsnewid lleol. Un o egwyddorion sylfaenol y Strategaeth yw canolbwyntio gwariant cyfalaf ar brosiectau sy'n cynorthwyo'r Cyngor i gyflawni amcanion allweddol Cynllun y Cyngor ac sy'n helpu'r Cyngor i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol:

- Sicrhau y gall pobl Ynys Môn ffynnu a gwireddu eu potensial tymor hir
- Cefnogi oedolion a theuluoedd bregus i'w cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib

<sup>1</sup> Côt Darbodus Diwygiedig (CIPFA) dyddiedig Medi 2017

<sup>2</sup> Cyfarfod o'r Cyngor Llawn ar 9 Mawrth, 2021.

- iii. Gweithio mewn partneriaeth â'n cymunedau i sicrhau eu bod yn gallu ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau, gan amddiffyn ein hamgylchedd naturiol

Mae'r Strategaeth hefyd yn nodi'r gwariant cyfalaf posib yn y dyfodol, yn asesu'r effaith ar elfen cyllido cyfalaf y cyfrif refeniw ac yn pennu'r cyllid sydd ar gael i ariannu cynlluniau cyfalaf newydd am y cyfnod 2021/22 - 2023/24. Hefyd, mae'r strategaeth yn nodi'r egwyddorion tymor hir sy'n sail i gynllunio cyfalaf i'r dyfodol.

### 1.3 Egwyddorion y Strategaeth Gyfalaf

Mae'r Strategaeth Gyfalaf yn trafod nifer o egwyddorion tymor hir a ddylai fod yn sail i raglen gyfalaf y Cyngor:

- Dylai'r rhaglen gyfalaf flynyddol ganolbwyntio gwariant cyfalaf ar brosiectau sy'n gwneud y cyfraniad mwyaf at flaenoriaethau allweddol y Cyngor am y cyfnod hyd at 2023/24.
- Dylid dyrannu cyllid cyfalaf bob blwyddyn i sicrhau buddsoddiad ynn yr asedau cyfredol
- Bydd y Cyngor yn sicrhau'r cyllid cyfalaf allanol mwyaf posib os oes modd gwneud hynny ac os yw'n fforddiadwy
- Blaenoriaethir cyllid cyfalaf hefyd i'w wario ar asedau sydd raid wrthynt i helpu'r Cyngor i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol
- Ymrwymiad parhaus i Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ac i ddefnyddio'r cyllid allanol sydd ar gael yn llawn

### 1.4 Ffynonellau Cyllido'r Gyllideb Gyfalaf

Ariennir rhaglen gyfalaf flynyddol y Cyngor trwy nifer o ffynonellau cyllid:

- Derbyniadau Cyfalaf
- Cyfraniad gan Refeniw / Arian wrth Gefn
- Benthycia â Chefnogaeth
- Benthycia Di-gefnogaeth
- Grant Cyfalaf Cyffredinol
- Grantiau Allanol
- Lwfans Atgyweirio Mawr

**1.5** Wrth ystyried eu hymateb i'r cynigion cyllidebol terfynol, bydd angen i aelodau'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ystyried y cynigion o ran sefyllfa ariannol tymor hirach y Cyngor (ein Cynllun Ariannol Tymor Canol a'r Strategaeth Gyfalaf a Rhaglen Gyfalaf 2021/2022 - 2022/23) ac amcanion a blaenoriaethau tymor hir y Cyngor.

## 2 GOSOD CYLLIDEB Y CYNGOR AR GYFER 2022/23

**2.1** Ynghlwm mae adroddiad y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 ar y cynigion cychwynnol ar gyfer cyllideb 2022/23 (**ATODIAD 1**) a gyflwynwyd i gyfarfod o'r Pwyllgor hwn ar 24 Ionawr, 2022. Mae'r papur yn cyflwyno datganiad ar y sefyllfa mewn perthynas â'r materion a ganlyn:

- Egwyddorion y strategaeth gyfalaf

- Y rhaglen gyfalaf arfaethedig ar gyfer 2022/23 gan gynnwys y rhaglen gyfalaf gyffredinol, buddsoddiad yn Ysgolion yr 21ain Ganrif a rhaglen gyfalaf y Cyfrif Refeniw Tai
- Sut y bydd y rhaglen gyfalaf yn cael ei hariannu yn 2022/23
- Effaith ar falansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn a glustnodwyd.

Disgwylir manylion y Setliad Terfynol ar gyfer cyllideb 2022/23 gan Lywodraeth Cymru ar 2 March, 2022.

### **3. SGRIWTINI ARIANNOL – GOSOD CYLLIDEB 2022/23**

3.1 Mae sgrwtini ariannol yn llawer mwy nag ychwanegu gwerth at benderfyniadau a wneir gan y Pwyllgor Gwaith. Mae'n ymwneud â sicrhau sgrwtini effeithiol o ran cynllunio, cyflawni a dilyn i fyny'r penderfyniadau allweddol hynny sy'n cael effaith ar drethdalwyr a chymunedau lleol. Dylai sgrwtini felly:

- Ddarparu her effeithiol
- Dal y rheini sy'n gwneud penderfyniadau i gyfrif; a
- Cynorthwyo'r Pwyllgor Gwaith i ddatblygu cyllideb gadarn ar gyfer y flwyddyn i ddod.

## **4 PANEL SGRIWTINI CYLLID**

4.1 Rhoddodd y Panel ystyriaeth i fanylion diweddaraf y cynigion cyllidebol yn ei gyfarfod diwethaf (20 Ionawr, 2022). Bydd crynodeb o drafodaethau'r Panel yn cael ei gyflwyno ar lafar yn y cyfarfod gan y Cynghorydd Dafydd Roberts, Cadeirydd y Panel.

## **5 Y BROSES AR GYFER YMGYNGHORI Â'R CYHOEDD**

5.1 Bydd yr ymgynghoriad yn ceisio barn trethdalwyr Ynys Môn ar y gyllideb gyfalaf arfaethedig. Gan fod y Setliad Cychwynnol wedi dod i law mor hwyr yn y flwyddyn, mae'r amser sydd ar gaeal i ymgynghori ar gynigion y Pwyllgor Gwaith yn fyr iawn.

5.2 Bydd canlyniad y broses ymgynghori yn cael ei adrodd i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Sgrwtini<sup>3</sup> cyn i'r Pwyllgor Gwaith benderfynu ar ei gynigion terfynol ar 3 Mawrth, 2022.

5.3 Bydd y cyfnod ymgynghori yn rhedeg am gyfnod o 2 wythnos rhwng 25 Ionawr → 8 Chwefror, 2022.

## **6 MATERION SGRIWTINI ALLWEDDOL**

6.1 Mae proses gosod cyllideb 2022/23 yn rhoi cyfle i Aelodau Etholedig ystyried a herio goblygiadau'r gyllideb gyfalaf ddrafft ac unrhyw risgiau. Derbyniwyd mewnbyn hefyd trwy'r Panel Sgrwtini Cyllid sydd wedi rhoi ystyriaeth fanwl i'r cynigion cyllidebol drafft terfynol. Yn y rhan hon o'r broses, gofynnir yn awr i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol gytuno ar ymateb ffurfiol i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith<sup>4</sup> ar gynigion cyfalaf cychwynnol y Cyngor ar gyfer cyllideb gyfalaf 2022/23 (gan ddefnyddio'r cwestiynau sgrwtini allweddol ym mharagraff 4 uchod).

<sup>3</sup> Cyfarfod y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol ar 28 Chwefror, 2022

<sup>4</sup> Cyfarfod y Pwyllgor Gwaith ar 3 Mawrth, 2022

|                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]</b>                                                                                 |
| <b>6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010</b>                                                                                     |
| Adnabod yr angen am unrhyw asesiadau effaith nes ymlaen yn y broses o sefydlu'r gyllideb ar gyfer 2022/23.                                                                  |
| <b>6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)</b>                                             |
| Adnabod yr angen am unrhyw asesiadau effaith nes ymlaen yn y broses o sefydlu'r gyllideb ar gyfer 2022/23.                                                                  |
| <b>6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg</b>                                        |
| Adnabod yr angen am unrhyw asesiadau effaith nes ymlaen yn y broses o sefydlu'r gyllideb ar gyfer 2022/23.                                                                  |
| <b>7 – Goblygiadau Ariannol</b>                                                                                                                                             |
| Mae'r adroddiad hwn yn trafod y broses ar gyfer gosod cyllideb y Cyngor ar gyfer 2022/23, sy'n cynnwys ystyried y cynigion cyllideb cychwynnol ar gyfer y gyllideb gyfalaf. |
| <b>8 – Atodiadau</b>                                                                                                                                                        |
| <b>ATODIAD 1:</b> adroddiad y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) ar y cyllidebau cyfalaf arfaethedig ar gyfer 2022/23                                                       |
| <b>9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):</b>                                                                |
| Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni. LL77 7TW.                                                                             |

| CYNGOR SIR YNYS MÔN                                                                                                                                                            |                                                                |        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|--------|
| Adroddiad i:                                                                                                                                                                   | PWYLLGOR GWAITH                                                |        |
| Dyddiad:                                                                                                                                                                       | 24 IONAWR 2022                                                 |        |
| Pwnc:                                                                                                                                                                          | CYLLIDEB GYFALAF 2022/23 – CYNNIG CYCHWYNNOL                   |        |
| Deiliad(Deiliaid) Portffolio:                                                                                                                                                  | Y CYNGHORYDD R WILLIAMS                                        |        |
| Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:                                                                                                                                             | R MARC JONES                                                   |        |
| Awdur yr Adroddiad:                                                                                                                                                            | MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH                           |        |
| Ffôn:                                                                                                                                                                          | (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151                                 |        |
| E-bost:                                                                                                                                                                        | 01248 752601                                                   |        |
|                                                                                                                                                                                | <a href="mailto:rmjfi@ynysmon.gov.uk">rmjfi@ynysmon.gov.uk</a> |        |
| Aelodau Lleol:                                                                                                                                                                 | Amh                                                            |        |
| A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau                                                                                                                                 |                                                                |        |
| 1. DIBEN YR ADRODDIAD                                                                                                                                                          |                                                                |        |
| 1.1 Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor Gwaith gynnig cyllideb gyfalaf ar gyfer 2022/23, a fydd yn cael ei chyflwyno i'r Cyngor llawn i'w chymeradwyo yn ei gyfarfod ar 10 Mawrth 2022. |                                                                |        |
| 2. ARGYMHELLION                                                                                                                                                                |                                                                |        |
| 2.1 Argymell y rhaglen gyfalaf ganlynol ar gyfer 2022/23 i'r Cyngor llawn:-                                                                                                    |                                                                |        |
|                                                                                                                                                                                | Cyf                                                            | £'000  |
| Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen                                                                                                                                            | Para 4.1 a Thabl 2                                             | 1,322  |
| Adnewyddu / Amnewid Asedau                                                                                                                                                     | Para 4.2.                                                      | 5,042  |
| Prosiectau Cyfalaf Untro Newydd                                                                                                                                                | Para 5.2 a Thabl 3                                             | 1,432  |
| Prosiectau Cyfalaf Untro Newydd (Wedi'u cyllido â chronfeydd wrth gefn a benthyca digefnogaeth)                                                                                | Para 5.3 a Thabl 4                                             | 783    |
| Ysgolion yr 21 <sup>ain</sup> Ganrif                                                                                                                                           | Para 6                                                         | 8,598  |
| Cyfrif Refeniw Tai                                                                                                                                                             | Para 7                                                         | 18,784 |
| Cyfanswm y Rhaglen Gyfalaf a Argymhellir 2022/23                                                                                                                               |                                                                | 35,961 |
| Cyllidir gan:                                                                                                                                                                  |                                                                |        |
| Grant Cyfalaf Cyffredinol                                                                                                                                                      |                                                                | 1,486  |
| Benthyca â Chefnogaeth Cyffredinol                                                                                                                                             |                                                                | 2,157  |
| Balansau Cyffredinol                                                                                                                                                           |                                                                | 1,681  |
| Benthyca â Chefnogaeth Ysgolion yr 21 <sup>ain</sup> Ganrif                                                                                                                    |                                                                | 1,168  |
| Benthyca Digefnogaeth Ysgolion yr 21 <sup>ain</sup> Ganrif                                                                                                                     |                                                                | 5,261  |
| Arian Wrth Gefn CRT a'r Gwarged yn ystod y Flwyddyn                                                                                                                            |                                                                | 10,099 |
| Benthyca Digefnogaeth CRT                                                                                                                                                      |                                                                | 6,000  |
| Derbyniadau Cyfalaf                                                                                                                                                            |                                                                | 600    |
| Grantiau Allanol                                                                                                                                                               |                                                                | 4,854  |
| Arian Wrth Gefn Glustnodedig                                                                                                                                                   |                                                                | 1,195  |
| Benthyca Digefnogaeth o'r Gronfa Gyffredinol                                                                                                                                   |                                                                | 138    |
| Cyllid 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen                                                                                                                                                |                                                                | 1,322  |
| 2022/23 Cyfanswm Cyllid Cyfalaf                                                                                                                                                |                                                                | 35,961 |

**B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?**

Mae nifer o gynlluniau ychwanegol i'w hystyried yn y rhaglen gyfalaf, a'r prif ffactor sy'n sbarduno'r cyllid yw fforddiadwyedd a manteisio i'r eithaf ar gyllid grant allanol.

**C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?**

Dirprwyir y mater i'r Pwyllgor Gwaith i gynnig y gyllideb gyfalaf.

**CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?**

Ydi

**D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?**

Amh

**DD– Aseu'r effaith bosibl (os yn berthnasol):**

|   |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                              |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel Ynys?                                                                                               | Mae'r gyllideb gyfalaf yn sicrhau cyllid i gynnal asedau'r Cyngor ac yn rhan o'r strategaeth i gyflawni'r amcanion a nodir yng nghynllun corfforaethol y Cyngor.             |
| 2 | A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol. Os felly, sut?                                                      | Bydd parhau i gynnal a chadw asedau'r Cyngor yn atal costau uwch yn y dyfodol.                                                                                               |
| 3 | A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhwch wybod â phwy.                                                              | Mae prosiectau cyfalaf mewn perthynas ag Ysgolion yr 21 <sup>ain</sup> Ganrif a'r CRT yn cydfynd â'r blaenoriaethau a nodwyd gan Lywodraeth Cymru.                           |
| 4 | A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan yn y gwaith o ddrafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut.                                                                    | Bydd y gyllideb gyfalaf yn destun ymgynghoriad ffurfiol ar y gyllideb cyn bod y Cyngor yn ei chymeradwyo'n derfynol ym Mawrth 2022.                                          |
| 5 | Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010.                                          | Mae'r gyllideb gyfalaf yn sicrhau cyllid i gynnal asedau'r Cyngor ac yn rhan o'r strategaeth i gyflawni'r amcanion A NODIR wedi'u nodi yng nghynllun corfforaethol y Cyngor. |
| 6 | Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.            | Heb ganfod dim.                                                                                                                                                              |
| 7 | Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. | Heb ganfod dim.                                                                                                                                                              |

| <b>E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori? Beth oedd eu sylwadau?</b>                                                 |                                                                   |                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1</b>                                                                                                              | <b>Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA)</b> (gorfodol) | Sylwadau'r UDA wedi'u cynnwys yn yr adroddiad.                                                                                                |
| <b>2</b>                                                                                                              | <b>Cyllid / Adran 151</b> (gorfodol)                              | Amh. – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.                                                                                                  |
| <b>3</b>                                                                                                              | <b>Swyddog Cyfreithiol / Monitro</b> (gorfodol)                   | Mae'r Swyddog Monitro'n aelod o'r UDA ac mae unrhyw sylwadau wedi'u hystyried wrth drafod yr adroddiad hwn yn yr UDA.                         |
| <b>4</b>                                                                                                              | <b>Adnoddau Dynol (AD)</b>                                        | Bydd unrhyw gynigion sy'n effeithio ar staff wedi cael eu nodi a'u trafod gyda'r Tîm AD.                                                      |
| <b>5</b>                                                                                                              | <b>Eiddo</b>                                                      | Bydd unrhyw gynigion sy'n effeithio ar eiddo'r Cyngor a chyllidebau cysylltiedig wedi cael eu trafod gyda'r Tîm Eiddo.                        |
| <b>6</b>                                                                                                              | <b>Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)</b>                  | Bydd unrhyw gynigion sy'n effeithio ar systemau technoleg gwybodaeth y Cyngor a chyllidebau cysylltiedig wedi cael eu trafod gyda'r Tîm TGCh. |
| <b>7</b>                                                                                                              | <b>Caffael</b>                                                    | I'w gadarnhau.                                                                                                                                |
| <b>8</b>                                                                                                              | <b>Sgriwtini</b>                                                  | Mae'r cynigion yn berthnasol i'r holl Aelodau bob rheolwr.                                                                                    |
| <b>9</b>                                                                                                              | <b>Cyrff allanol / eraill</b>                                     |                                                                                                                                               |
| <b>F - Atodiadau:</b>                                                                                                 |                                                                   |                                                                                                                                               |
| Atodiad 1 – Adroddiad ar Gyllideb Gyfalaf 2022/23<br>Atodiad 2 – Cyllideb Gyfalaf Arfaethedig 2022/23                 |                                                                   |                                                                                                                                               |
| <b>FF - Papurau cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):</b>      |                                                                   |                                                                                                                                               |
| Adroddiad y Strategaeth Gyfalaf – Cyngor llawn 9 Mawrth 2021<br>Cyllideb Gyfalaf 2021/22 – Cyngor llawn 9 Mawrth 2021 |                                                                   |                                                                                                                                               |



## CYLLIDEB GYFALAF DDRAFFT 2022/23

## 1. CYFLWYNIAD

- 1.1. Mae'r Gyllideb Gyfalaf ddrafft ar gyfer 2022/23, a nodir isod, yn ystyried yr egwyddorion a nodir yn y Strategaeth Gyfalaf a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Mawrth 2021 a'r Cyngor llawn ym mis Mawrth 2021.

## 2. EGWYDDORION Y STRATEGAETH GYFALAF

- 2.1. Cymeradwywyd y Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2021/22 gan y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor llawn a chaiff ei diweddaru ar gyfer 2022/23 i adlewyrchu'r lefelau cyllid newydd, unrhyw newidiadau ym mlaenoriaethau'r Cyngor ac unrhyw newidiadau a nodir yn Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2022/23, a gaiff eu cymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor llawn ym mis Mawrth 2022.

- 2.2. Mae'r Strategaeth Gyfalaf bresennol yn nodi'r egwyddorion canlynol ar gyfer y Cyngor wrth benderfynu ar ei raglen gyfalaf :-

- Bob blwyddyn bydd cyllid cyfalaf yn cael ei neilltuo i sicrhau y buddsoddir mewn asedau presennol i'w diogelu i'r dyfodol;
- Bydd y Cyngor yn gwneud y mwyaf o gyllid cyfalaf allanol lle bynnag y bo'n bosibl ac yn fforddiadwy;
- Bydd cyllid cyfalaf hefyd yn cael ei flaenoriaethu ar gyfer asedau sydd eu hangen i helpu'r Cyngor i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol;
- Mae'r Cyngor yn parhau i ymrwymo i'r Rhaglen Ysgolion 21<sup>ain</sup> Ganrif a bydd yn parhau i wneud defnydd llawn o'r cyllid allanol sydd ar gael trwy'r Rhaglen.

- 2.3. Aeth y strategaeth wedyn ymlaen i ddarparu ychydig mwy o wybodaeth ar sut y bydd yr egwyddorion hyn yn cael eu darparu a chafodd y pwyntiau allweddol canlynol eu cynnwys:-

- Bod rhaglen Ysgolion 21<sup>ain</sup> Ganrif yn cael ei hystyried ar wahân i weddill y rhaglen gyfalaf gyffredinol;
- Bod amnewid asedau presennol neu asedau sydd wedi dod i ddiwedd eu hoes yn gostwng costau refeniw a bod swm yn cael ei neilltuo yn y rhaglen gyfalaf bob blwyddyn i wella, neu amnewid, offer TG presennol, cerbydau ac adeiladau'r Cyngor;
- Mae'n ofyniad statudol i gynnig grantiau cyfleusterau i'r anabl a bydd cyllid yn cael ei neilltuo bob blwyddyn yn y rhaglen gyfalaf i gydymffurfio â'r gofyniad hwn;
- Bydd swm yn cael ei neilltuo bob blwyddyn i gyllido gwelliannau ffyrdd. Bydd y swm yn dibynnu ar y cyllid sydd ei angen i sicrhau unrhyw werthoedd contract gofynnol, lefel y cyllid allanol a mewnol sydd ar gael ac asesiad o gyflwr ffyrdd yr Awdurdod;
- Bydd prosiectau sydd angen lefel o gyllid cyfatebol yn cael eu hasesu fesul achos, bydd y penderfyniad i ymrwymo cyllid ai peidio yn seiliedig ar sut mae'r prosiect yn cyd-fynd â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor, unrhyw oblygiadau refeniw parhaus a'r gymhareb o gyllid y Cyngor i'r cyllid allanol;
- Ni fydd prosiectau a gyllidir o fenthycia digefnogaeth ond yn cael eu cyflawni os yw'r gostyngiad mewn costau refeniw neu'r incwm uwch a gynhyrchir yn ddigon i dalu am y costau cyllido cyfalaf ychwanegol a grëir.

- 2.4. Mae'r Strategaeth Gyfalaf hefyd yn nodi sut y dylid sgorio unrhyw fid newydd, fel a ganlyn:-

- Pa mor agos y bydd y prosiect yn cyfrannu at flaenoriaethau'r Cynllun Corfforaethol;
- A yw'r prosiect yn denu cyllid allanol sylweddol;
- A fydd y prosiect yn arwain at arbedion refeniw;
- A fydd y prosiect yn helpu i liniaru risg gorfforaethol.

### 3. CYLLIDO RHAGLEN GYFALAF 2022/23

- 3.1. Mae'r cyllid sydd ar gael i gyllido'r rhaglen gyfalaf ar gyfer 2022/23 i'w weld yn Nhabl 1 isod. Dylid nodi bod y ffigyrau ar gyfer y Grant Cyfalaf Cyffredinol a'r Benthycia Chefnogaeth yn seiliedig ar ffigyrau'r setliad Llywodraeth Leol dros dro. Ni fydd y ffigwr terfynol yn hysbys tan y cyhoeddir ffigyrau'r setliad terfynol ar 2 Mawrth 2022. Mae lefel y cyllid o dan y ddau bennawd wedi parhau yn gymharol gyson dros nifer o flynyddoedd a ni ragwelir y bydd newid sylweddol rhwng y setliad dros dro a'r setliad terfynol.

**Tabl 1**  
**Cyllid Cyfalaf a Ragwelir a fydd ar gael ar gyfer 2022/23**

| <b>Ffynhonnell y Cyllid</b>                                            | <b>£'000</b> | <b>£'000</b>  |
|------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------|
| <b>Rhaglen Gyfalaf y Gronfa Gyffredinol</b>                            |              |               |
| Cynlluniau/Cyllid a ddygwyd ymlaen o 2021/22                           | 1,322        |               |
| Grant Cyfalaf Cyffredinol                                              | 1,486        |               |
| Benthycia â Chefnogaeth                                                | 2,157        |               |
| Derbyniadau Cyfalaf                                                    | 600          |               |
| Arian Cyfalaf Wrth Gefn                                                | 250          |               |
| Balansau Cyffredinol                                                   | 1,681        |               |
| Arian Wrth Gefn Gwasanaethau                                           | 110          |               |
| Arian Wrth Gefn Clustnodedig                                           | 835          |               |
| Benthycia Digefnogaeth                                                 | 138          |               |
| <b>Cyllid ar gyfer y Rhaglen Gyfalaf Gyffredinol (Cronfa'r Cyngor)</b> |              | <b>8,579</b>  |
| <b>Ysgolion yr 21ain Ganrif</b>                                        |              |               |
| Benthycia â Chefnogaeth                                                | 1,168        |               |
| Benthycia Digefnogaeth                                                 | 5,261        |               |
| Grant Llywodraeth Cymru                                                | 2,169        |               |
| <b>Cyllid ar gyfer Ysgolion yr 21ain Ganrif</b>                        |              | <b>8,598</b>  |
| <b>Cyfrif Refeniw Tai (CRT)</b>                                        |              |               |
| Arian CRT wrth gefn                                                    | 3,080        |               |
| CRT - Gwarged yn y flwyddyn                                            | 7,019        |               |
| Lwfans Atgyweiriadau Mawr Llywodraeth Cymru                            | 2,685        |               |
| Benthycia Digefnogaeth                                                 | 6,000        |               |
| <b>Cyllid ar gyfer CRT</b>                                             |              | <b>18,784</b> |
|                                                                        |              |               |
| <b>Cyfanswm Cyllid Cyfalaf 2022/23</b>                                 |              | <b>35,961</b> |

- 3.2. £3.643m ydi'r Cyllid Cyfalaf Cyffredinol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2022/23. Nid oes llawer o gynnydd wedi bod yn y dyraniad cyfalaf cyffredinol a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ers nifer o flynyddoedd gan fod cyllid cyfalaf ychwanegol wedi bod ar gael ar gyfer prosiectau penodol e.e. Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif. Os bydd y lefel yma o gyllid yn parhau yn 2023/24 a thu hwnt, bydd rhaglen gyfalaf y Cyngor wedi'i chyfyngu i adnewyddu ac amnewid asedau presennol neu bydd rhaid lleihau'r dyraniadau uchod er mwyn rhyddhau cyllid i gwrdd ag ymrwymadau eraill. Fodd bynnag, ar gyfer 2022/23, mae'r grant cyfalaf cyffredinol wedi gostwng £677k o'i gymharu â'r cyllid a dderbyniwyd yn 2021/22.

- 3.3.** Mae'r potensial ar gyfer unrhyw dderbyniadau cyfalaf sylweddol yn gyfyngedig gan fod y rhan fwyaf o unrhyw asedau sy'n weddill nad ydynt wedi'u gwerthu eisoes wedi'u clustnodi i gyllido prosiectau cyfalaf presennol neu brosiectau cyfalaf yn y dyfodol (Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif, gwelliannau hamdden a mân-ddaliadau).
- 3.4.** Mewn blynyddoedd blaenorol, mae cyllid wedi bod ar gael o gronfa wrth gefn a glustnodwyd yn benodol i gyllido prosiectau cyfalaf. Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, defnyddiwyd y gronfa hon fel ffynhonnell gyllido ond mae'r balans wedi gostwng yn sylweddol a bydd y balans sy'n weddill yn cael ei gadw i gyllido unrhyw waith cyfalaf brys a allai godi yn ystod y flwyddyn neu i ddarparu cyllid cyfatebol pe bai'r cynnig o gyllid grant sylweddol yn cael ei dderbyn yn ystod y flwyddyn a oedd yn gofyn am swm bach o gyllid cyfatebol.
- 3.5.** Mae cyllid y CRT wedi'i glustnodi ar gyfer prosiectau CRT yn unig ac ni ellir ei ddefnyddio ar gyfer unrhyw brosiectau eraill. Mae'r cynllun yn caniatáu defnyddio £3.080m yn 2022/23, gan adael £1.5m fel yr arian wrth gefn parhaus. Mae hyn yn unol â Chynllun Busnes y CRT sydd wedi'i gymeradwyo'n flaenorol gan y Cyngor.

#### **4. RHAGLEN GYFALAF DDRAFFT (Cynlluniau a Ymrwymwyd)**

##### **4.1. Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen**

Ni fydd y cynlluniau canlynol yn cael eu cwblhau yn 2021/22 a byddant yn cael eu dwyn ymlaen i 2022/23:-

**Tabl 2**  
**Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen**

| <b>Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen</b>                | <b>2022/23<br/>£'000</b> |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------|
| Penrhos - Cyfnod 2                                        | 493                      |
| Porth Twristiaeth                                         | 170                      |
| Partneriaeth Tirwedd Caergybi                             | 190                      |
| Adfywio Caergybi (Cyfnod II y Fenter Treflun Treftadaeth) | 350                      |
| Porth Llangefni – Menter ar y Cyd                         | 119                      |
| <b>Cyfanswm y Cynlluniau a Ddygwyd Ymlaen</b>             | <b>1,322</b>             |

##### **4.2. Adnewyddu/Amnewid Asedau Presennol**

**4.2.1** Bob blwyddyn, neilltuir symiau yn y rhaglen gyfalaf er mwyn cynnal, uwchraddio neu amnewid asedau presennol. Mae'r symiau a neilltuwyd wedi'u hadolygu gan y Tîm Cyllid mewn ymgynghoriad â'r gwasanaeth perthnasol ac argymhellir y symiau canlynol ar gyfer 2022/23:-

- **Grant Cyfleusterau i'r Anabl (DFGs)** - Mewn blynyddoedd blaenorol neilltuwyd £750k ac ategwyd hyn yn ystod y 3 blynedd diwethaf drwy ddefnyddio grantiau'r Gronfa Gofal Canolraddol. Mae Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi nodi na fydd yn bosibl defnyddio grant y Gronfa Gofal Canolraddol i ychwanegu at y gyllideb graidd mwyach ac, o'r herwydd, bydd angen cyllideb graidd o £750k yn 2022/23 i gwrdd â'r galw am waith addasu.

- **Adnewyddu Ysgolion** – Mae'r ôl-groniad o waith cynnal a chadw sydd angen ei wneud mewn ysgolion yn sylweddol ac ni ellir ei gyllido yn y tymor byr i'r tymor ganol. Er y gall rhywfaint o hyn gael ei liniaru gan raglen Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif, mae angen gwneud rhywfaint o waith brys ar adeiladau nad yw'r rhaglen hon yn effeithio arnynt o hyd. Mae'r Tîm Gwasanaethau Eiddo wedi nodi'r gwaith brys pennaf y dylid defnyddio'r dyraniad arferol o £1m arno. Fodd bynnag, yn ddelfrydol, mae angen i'r swm y gellir ei wario ar ysgolion gael ei wneud dros gyfnodau gwyliau er mwyn osgoi risgiau iechyd a diogelwch a tharfu ar ysgolion. Mae hyn yn golygu bod angen dechrau rhai prosiectau tymor hir nawr fel y gellir eu cwblhau cyn i risgiau difrifol godi. Mae ysgolion uwchradd yn arbennig mewn cyflwr gwael iawn ac mae angen buddsoddiad sylweddol arnynt. Fodd bynnag, mae rhai materion adeiladu yn hollbwysig ac ni allant aros am raglen Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif. Yn ddelfrydol, dylai'r Awdurdod neilltuo tua £2.5m y flwyddyn.
- **Adnewyddu Adeiladau heblaw Ysgolion** – Unwaith eto, nodwyd ôl-groniad o waith y mae angen ei wneud yn swyddfeydd y Cyngor, cartrefi preswyl, cyfleusterau gofal dydd, llyfrgelloedd a chanolfannau hamdden ac nid oes digon o gyllid i wneud y gwaith hwn mewn un flwyddyn. Neilltuwyd £600k yn y flwyddyn flaenorol a bydd y lefel hon o gyllid yn ddigonol i dalu cost y rhan fwyaf o'r gwaith blaenoriaeth y mae angen ei wneud ond, yn 2022/23, mae £100k yn ychwanegol wedi'i neilltuo, gan ddod â chyfanswm y gyllideb i £700k.

**Ail-wynebu Priffyrdd** - Mae'r Adroddiad Statws ac Opsiwn Blyneddol yn cadarnhau bod angen cyllideb flynyddol o £2m er mwyn cynnal cyflwr Cyflwr Sefydlog (Ataliol) ein ffyrdd. Byddai cyllideb sy'n is na'r swm gofynnol hwn yn anochel yn arwain at lai o effeithlonrwydd a gwerth gorau am arian a chostau ychwanegol i'r Awdurdod Priffyrdd gyda mwy o arian yn cael ei wario ar waith brys a hefyd y risg y bydd mwy o hawliadau trydydd parti yn cael eu gwneud yn erbyn yr Awdurdod. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn cydnabod pwysigrwydd parhau i fuddsoddi yn rhwydwaith ffyrdd y Cyngor, ond y mae hefyd yn cydnabod bod £2m yn gyfran sylweddol o gyllid cyfalaf craidd y Cyngor ac y bydd yn anodd dyrannu'r swm yma bob blwyddyn. Cynigir defnyddio £2m o gyllid cyfalaf craidd y Cyngor, yn cynnwys defnyddio £1.110m o Falansau Cyffredinol y Cyngor.

- **Cerbydau** - Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddod yn sefydliad carbon niwtral erbyn 2030 ac, er mwyn cyflawni'r ymrwymiad hwnnw, mae'n rhaid i'r Cyngor leihau nifer y cerbydau petrol a disel sydd yn ei feddiant. Neilltuir £200k o gronfa wrth gefn clustnodedig i gyllido prosiectau sydd wedi'u dylunio i leihau ôl-troed carbon y Cyngor. Bydd hyn yn ein galluogi i brynu cerbydau trydan. Dyrennir £100k yn ychwanegol i barhau i amnewid cerbydau graenu'r Cyngor.

**Asedau TG** – Mae angen buddsoddiad parhaus i gynnal isadeiledd craidd y Cyngor ac i amnewid dyfeisiau a ddefnyddir gan staff i gael mynediad at systemau. Nodwyd bod angen swm o £171k i gynnal yr isadeiledd craidd, a bod angen £121k ar gyfer dyfeisiau bwrdd gwaith.

## 5. BIDIAU ERAILL AM GYLLID YCHWANEGOL

- 5.1. Gofynnwyd i'r gwasanaethau gyflwyno bidiau am gyllid cyfalaf. Aseswyd y bidiau hyn gan y Tîm Cyllid, ac yna fe'u gosodwyd yn nhrefn blaenoriaeth gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth. Ac eithrio'r rhaglen Ysgolion yr 21<sup>ain</sup> Ganrif a'r Cyfrif Refeniw Tai, cyfanswm y cyllid craidd cyffredinol a oedd ar gael, gan gynnwys arian wrth gefn clustnodedig a balansau cyffredinol, ar gyfer 2022/23 oedd £7.257m, ac mae angen £5.042m ar gyfer yr uchod, gan adael £2.215m i gyllido unrhyw brosiectau untro newydd.

**5.2.** Mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth wedi adolygu'r bidiau am gyllid ac argymhellir y dylid cynnwys y prosiectau canlynol yn rhaglen gyfalaf 2022/23 (gweler Tabl 3 isod):-

**Tabl 3**  
**Prosiectau Cyfalaf Untro a Argymhellir eu Cyllido yn 2022/23**

| Teitl y Prosiect                                           | Disgrifiad                                                                                                                                                                                                                                                     | Swm a Argymhellir £'000 |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Prosiectau Llesiant Amgylcheddol a Datblygu Economaidd     | Arian cyfatebol i'w ddefnyddio pan fydd cyllid grant ar gael.                                                                                                                                                                                                  | 100                     |
| Diweddaru Toiledau Cyhoeddus                               | Rhaglen waith i ddiweddaru nifer o doiledau cyhoeddus ar yr Ynys. Cyflwynir adroddiad ar y cynllun manwl i'r Pwyllgor Gwaith maes o law. £100k o'r gost i'w gyllido gydag arian wrth gefn o gronfeydd y gwasanaeth Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff.               | 480                     |
| Cynlluniau Atal Llifogydd                                  | Darparu cyllid cyfatebol (15%) ar gyfer cynlluniau ar raddfa fach a hefyd darparu cyllid cyfatebol (15%) ar gyfer cynlluniau mawr wedi'u blaenoriaethu er mwyn denu cyllid grant Llywodraeth Cymru (LIC). Felly, byddai grant LIC yn dod i gyfanswm o £1.592m. | 281                     |
| Canopïau allanol mewn 3 Ysgol Uwchradd                     | Bydd y canopïau'n darparu mwy o le i blant eistedd i fwyta eu cinio. Cyllidir y prosiect o falensau cyffredinol.                                                                                                                                               | 371                     |
| Seilwaith Morwrol                                          | Byddai'r cyllid yn caniatáu i waith gael ei wneud ar y pontydd cychod yn harbwr Amlwch a Phier San Siôr ym Mhorthaethwy. Cyllidir y prosiect o falensau cyffredinol.                                                                                           | 200                     |
| <b>CYFANSWM BIDIAU NEWYDD AM GYLLID CYFALAF YN 2022/23</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>1,432</b>            |

**5.3** Daw'r £0.783m sy'n weddill o gyllid o gronfeydd wrth gefn clustnodedig, cronfeydd wrth gefn gwasanaeth a benthyca digefnogaeth. Dangosir y prosiectau a argymhellir yn Nhabl 4 isod:-

Tabl 4

**Prosiectau i'w Cyllido o Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig, Cronfeydd Wrth Gefn Gwasanaethau a Benthycu Digefnogaeth**

| Teitl y Prosiect                                                                                                     | Disgrifiad                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Swm a Argymhellir £'000 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Seilwaith Arfordirol                                                                                                 | Bydd y cyllid yn gwella nifer o safleoedd yn cynnwys gwella llwybrau troed, sicrhau gwell mynediad, gwella llwybrau beicio a darparu pwyntiau gwefru i gerbydau trydan. Cyllidir y gost drwy'r gronfa i gyllido'r prosiectau sy'n lleihau ôl-troed carbon y Cyngor.                                                                                                                                                                                                           | 200                     |
| Atgyweirio Melin Llynnon                                                                                             | Er mai unigolyn preifat sy'n rheoli'r felin erbyn hyn, ni ellir ymrwymo i brydles tymor hir hyd nes y bydd y gwaith atgyweirio wedi'i gwblhau er mwyn i'r felin fod yn weithredol. Mae gan y Cyngor gronfa wedi'i chlustnodi ar gyfer y gwaith, ond bydd angen cyllid pellach o gronfa wrth gefn y Gwasanaeth Addysg a thrwy fenthycu digefnogaeth. Bydd yr incwm ychwanegol a gynhyrchir drwy'r brydles yn cyllido costau cyllido cyfalaf blynyddol y benthycu digefnogaeth. | 103                     |
| Rhaglen Barhaus Uwchraddio Offer Ailgylchu                                                                           | Mae angen offer newydd yng nghanolfan ailgylchu'r Cyngor a chyllidir y gost drwy gronfa ailgylchu benodol.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 380                     |
| Offer Ffitrwydd yng Nghanolfan Hamdden David Hughes                                                                  | Rhoddodd y Cyngor brosiect ar waith i ddiweddarau'r offer ffitrwydd yn ei 4 Canolfan Hamdden a dyma'r uwchraddiad terfynol. Fel yn achos yr uwchraddiadau blaenorol, cyllidir y gost drwy fenthycu digefnogaeth, a chyllidir ac y costau cyllido cyfalaf drwy'r incwm ychwanegol a gynhyrchir. Mae profiad y 3 canolfan hamdden arall yn dangos bod hwn yn opsiwn cyllido dichonadwy.                                                                                         | 100                     |
| <b>CYFANSWM BIDIAU NEWYDD AM GYLLID CYFALAF YN 2022/23 I'W GYLLIDO O GRONFEYDD WRTH GEFN A BENTHYCA DIGEFNOGAETH</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>783</b>              |

**6. YSGOLION YR 21ain GANRIF**

- 6.1. O ganlyniad i'r cyllid sylweddol y bydd y cynlluniau'n ei ddenu gan Lywodraeth Cymru a'r angen i foderneiddio'r ystad ysgolion bresennol, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gyllido'r cynlluniau hyn drwy'r defnydd o fenthycu digefnogaeth a'r derbyniadau cyfalaf yn sgil gwerthu hen safleoedd ysgolion. Mae Rhaglen Gyfalaf 2022/23 yn golygu y gellir cwblhau prosiectau Band A (ysgol newydd Ysgol Corn Hir) a chychwyn prosiectau Band B (estyniad i Ysgol y Graig).
- 6.2. Amcangyfrifir mai cost y rhaglen yn 2022/23 yw £8.598m (yn net o unrhyw dderbyniadau cyfalaf), a fydd yn cael ei gyllido drwy grant o £2.169m gan Lywodraeth Cymru, £1.1.68m o fenthycu â chefnogaeth a £5.261m o fenthycu digefnogaeth.

## 7. CYFRIF REFENIW TAI

- 7.1.** Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn gyfrif wedi'i glustnodi o ran gwariant refeniw a chyfalaf. Bydd y rhaglen arfaethedig ar gyfer 2022/23 yn parhau i fuddsoddi yn y stoc bresennol er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth barhaus â safonau SATC, gyda £9.555m yn cael ei fuddsoddi. Bydd £9.229m pellach yn cael ei wario ar ddatblygu eiddo newydd ac mewn prynu eiddo hawl i brynu yn ôl.
- 7.2.** Bydd y rhaglen yn cael ei gyllido drwy: Arian Wrth Gefn y CRT (£3.080m), gwarged y refeniw a grëwyd yn 2022/23 (£7.019m), grantiau Llywodraeth Cymru (£2.685m) a benthyca digefnogaeth newydd (£6.000m).
- 7.3.** Nodir manylion y rhaglen buddsoddiadau tymor hir, a'r modd y caiff ei gyllido dros y 30 mlynedd nesaf, yng nghynllun busnes y Cyfrif Refeniw Tai a gyflwynir i'r Pwyllgor Gwaith maes o law.

## 8. CRYNODEB O'R RHAGLEN GYFALAF A ARGYMHELLIR 2022/23

- 8.1.** Ceir crynodeb o'r rhaglen gyfalaf a argymhellir ar gyfer 2022/23 yn Nhabl 6 isod a cheir dadansoddiad manylach yn Atodiad 2.

**Tabl 6**

**Crynodeb o'r Rhaglen Cyfalaf a Argymhellir 2022/23**

|                                                                                             | <b>Cyf</b>         | <b>£'000</b>  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------|
| Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen                                                         | Para 4.1 a Thabl 2 | 1,322         |
| Adnewyddu/Amnewid Asedau                                                                    | Para 4.2.          | 5,042         |
| Prosiectau Cyfalaf Untro Newydd                                                             | Para 5.2 a Thabl 3 | 1,432         |
| Prosiectau Cyfalaf Untro Newydd (I'w cyllido drwy Gronfeydd Wrth Gefn a Benthyca Digymorth) | Para 5.3 a Thabl 4 | 783           |
| Ysgolion y 21 <sup>ain</sup> Ganrif                                                         | Para 6             | 8,598         |
| Cyfrif Refeniw Tai                                                                          | Para 7             | 18,784        |
| <b>Cyfanswm y Rhaglen Gyfalaf a Argymhellir 2022/23</b>                                     |                    | <b>35,961</b> |
| <b>Cyllidir drwy:</b>                                                                       |                    |               |
| Grant Cyfalaf Cyffredinol                                                                   |                    | 1,486         |
| Benthyca â Chymorth Cyffredinol                                                             |                    | 2,157         |
| Balansau Cyffredinol                                                                        |                    | 1,681         |
| Benthyca â Chymorth Ysgolion yr 21 <sup>ain</sup> Ganrif                                    |                    | 1,168         |
| Benthyca Digymorth Ysgolion yr 21 <sup>ain</sup> Ganrif                                     |                    | 5,261         |
| Arian HRA Wrth Gefn a'r Gwarged yn ystod y flwyddyn                                         |                    | 10,099        |
| Benthyca Digymorth HRA                                                                      |                    | 6,000         |
| Derbynebaw Cyfalaf                                                                          |                    | 600           |
| Grantiau Allanol                                                                            |                    | 4,854         |
| Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi                                                        |                    | 1,195         |
| Benthyca Digymorth Cronfa Gyffredinol                                                       |                    | 138           |
| Cyllid 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen                                                             |                    | 1,322         |
| <b>2022/23 Cyfanswm Cyllid Cyfalaf</b>                                                      |                    | <b>35,961</b> |

## CYLLIDEB CYFALAF ARFAETHEDIG 2022/23

| Cynllun                                             | Cyllideb<br>£'000 | Grantiau<br>Allanol<br>£'000 | Grant<br>Cyfalaf<br>Cyffredinol<br>£'000 | Benthycâ<br>Chefnogaeth<br>£'000 | Benthycâ<br>Digefnogaeth<br>£'000 | Arian<br>Wrth Gefn<br>CRT<br>£'000 | Arian Wrth Gefn<br>Derbyniadau<br>Cyfalaf<br>£'000 | Arian Wrth<br>Gefn<br>Glustnodedig<br>£'000 | Balansau<br>Cyffredinol<br>£'000 |
|-----------------------------------------------------|-------------------|------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------|
| <b>Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen</b>          |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| Penrhos Cyfnod 2                                    | 493               | 493                          | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Porth Llangefni – Menter ar y Cyd                   | 119               | 119                          | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Porth Twristiaeth                                   | 170               | 170                          | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Partneriaeth Tirwedd Caergybi                       | 190               | 190                          | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Adfywio Caergybi (Cyfnod II FTT)                    | 350               | 350                          | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| <b>Cyfanswm Cynlluniau 2021/22 a Ddygwyd Ymlaen</b> | <b>1,322</b>      | <b>1,322</b>                 | <b>0</b>                                 | <b>0</b>                         | <b>0</b>                          | <b>0</b>                           | <b>0</b>                                           | <b>0</b>                                    | <b>0</b>                         |
| <b>Adnewyddu/Amnewid Asedau Presennol</b>           |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| Grant Cyfleusterau i'r Anabl                        | 750               | 0                            | 750                                      | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Adnewyddu Ysgolion                                  | 1,000             | 0                            | 0                                        | 1,000                            | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Adnewyddu Adeiladau Heblaw Ysgolion                 | 700               | 0                            | 450                                      | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 250                                         | 0                                |
| Ail-wynebu Priffyrdd                                | 2,000             | 0                            | 14                                       | 876                              | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 1,110                            |
| Cerbydau                                            | 300               | 0                            | 100                                      | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 200                                         | 0                                |
| Asedau T.G.                                         | 292               | 0                            | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 292                                                | 0                                           | 0                                |
| <b>Cyfanswm Adnewyddu/Amnewid Asedau Presennol</b>  | <b>5,042</b>      | <b>0</b>                     | <b>1,314</b>                             | <b>1,876</b>                     | <b>0</b>                          | <b>0</b>                           | <b>292</b>                                         | <b>450</b>                                  | <b>1,110</b>                     |
| <b>Prosiectau Cyfalaf Untro Newydd</b>              |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| Cynlluniau Atal Llifogydd                           | 281               | 0                            | 0                                        | 281                              | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Datblygu Economaidd – Arian Cyfatebol               | 100               | 0                            | 100                                      | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Uwchraddio Toiledau Cyhoeddus                       | 480               | 0                            | 72                                       | 0                                | 0                                 | 0                                  | 308                                                | 100                                         | 0                                |
| Canopïau allanol mewn 3 Ysgol Uwchradd              | 371               | 0                            | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 371                              |
| Seilwaith Morwrol                                   | 200               | 0                            | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 200                              |
| <b>Cyfanswm Prosiectau Cyfalaf Untro Newydd</b>     | <b>1,432</b>      | <b>0</b>                     | <b>172</b>                               | <b>281</b>                       | <b>0</b>                          | <b>0</b>                           | <b>308</b>                                         | <b>100</b>                                  | <b>571</b>                       |



| Cynllun                                                                                                                                              | Cyllideb<br>£'000 | Grantiau<br>Allanol<br>£'000 | Grant<br>Cyfalaf<br>Cyffredinol<br>£'000 | Benthycâ<br>Chefnogaeth<br>£'000 | Benthycâ<br>Digefnogaeth<br>£'000 | Arian<br>Wrth Gefn<br>CRT<br>£'000 | Arian Wrth Gefn<br>Derbyniadau<br>Cyfalaf<br>£'000 | Arian Wrth<br>Gefn<br>Glustnodedig<br>£'000 | Balansau<br>Cyffredinol<br>£'000 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------|
| <b>Prosiectau Cyfalaf Untro Eraill (Ariennir gan Gronfeydd wrth Gefn Clustnodedig, Cronfeydd Wrth Gefn Gwasanaethau &amp; Benthycâ Digefnogaeth)</b> |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| Seilwaith Arfordirol                                                                                                                                 | 200               | 0                            | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 200                                         | 0                                |
| Atgyweirio Melin Llynnon                                                                                                                             | 103               | 0                            | 0                                        | 0                                | 38                                | 0                                  | 0                                                  | 65                                          | 0                                |
| Uwchraddio Offer Ailgylchu Gwastraff                                                                                                                 | 380               | 0                            | 0                                        | 0                                | 0                                 | 0                                  | 0                                                  | 380                                         | 0                                |
| Offer Ffitrwydd – Canolfan David Hughes                                                                                                              | 100               | 0                            | 0                                        | 0                                | 100                               | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| <b>Cyfanswm Prosiectau Cyfalaf Untro Eraill</b>                                                                                                      | <b>783</b>        | <b>0</b>                     | <b>0</b>                                 | <b>0</b>                         | <b>138</b>                        | <b>0</b>                           | <b>0</b>                                           | <b>645</b>                                  | <b>0</b>                         |
| <b>Ysgolion yr 21ain Ganrif</b>                                                                                                                      |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| Band A                                                                                                                                               | 3,768             | 0                            | 0                                        | 0                                | 3,768                             | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Band B                                                                                                                                               | 4,830             | 2,169                        | 0                                        | 1,168                            | 1,493                             | 0                                  | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| <b>Cyfanswm Ysgolion yr 21ain Ganrif</b>                                                                                                             | <b>8,598</b>      | <b>2,169</b>                 | <b>0</b>                                 | <b>1,168</b>                     | <b>5,261</b>                      | <b>0</b>                           | <b>0</b>                                           | <b>0</b>                                    | <b>0</b>                         |
|                                                                                                                                                      |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| <b>CYFANSWM GRONFA CYFFREDINOL</b>                                                                                                                   | <b>17,177</b>     | <b>3,491</b>                 | <b>1,486</b>                             | <b>3,325</b>                     | <b>5,399</b>                      | <b>0</b>                           | <b>600</b>                                         | <b>1,195</b>                                | <b>1,681</b>                     |
| <b>Cyfrif Refeniw Tai</b>                                                                                                                            |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| Rhaglen Cynnal a Chadw Cynlluniedig SATC                                                                                                             | 9,555             | 2,685                        | 0                                        | 0                                | 0                                 | 6,870                              | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| Datblygiadau Newydd ac Ail-Brynu Eiddo<br>Hawl i Brynu                                                                                               | 9,229             | 0                            | 0                                        | 0                                | 6,000                             | 3,229                              | 0                                                  | 0                                           | 0                                |
| <b>CYFANSWM CYFRIF REFENIW TAI</b>                                                                                                                   | <b>18,784</b>     | <b>2,685</b>                 | <b>0</b>                                 | <b>0</b>                         | <b>6,000</b>                      | <b>10,099</b>                      | <b>0</b>                                           | <b>0</b>                                    | <b>0</b>                         |
|                                                                                                                                                      |                   |                              |                                          |                                  |                                   |                                    |                                                    |                                             |                                  |
| <b>CYFANSWM RHAGLEN CYFALAF 2022/23</b>                                                                                                              | <b>35,961</b>     | <b>6,176</b>                 | <b>1,486</b>                             | <b>3,325</b>                     | <b>11,399</b>                     | <b>10,099</b>                      | <b>600</b>                                         | <b>1,195</b>                                | <b>1,681</b>                     |